

ממולאי, [היינו מבית עלי שימיהם קצרים, "מולא" – לשון בעל מום.] אמריתו מילי מוליתא [היינו דברים פגומים]!?

והא אמר רבא, האי "אשרתא דדייני", קיום שטר דמיכתבא מקמי דנחו סהדי אחתימות ידיהו, שנכתב קודם שקיימו בית הדין את החתימות, על סמך העתיד – פסולה. אלמא מיחזי כשיקרא, והכא נמי מיחזי כשיקרא, והיאך כתבו לה פסק דין כאילו נשבעה כאשר עדיין לא נשבעה?

ודחינן: וליתא, הא דאמרן שיש לחוש לשקר, אינו נכון.

וראיה: מדברי רב נחמן.

דאמר רב נחמן: אומר היה רבי מאיר, הרוצה לגרש את אשתו, אפילו מצאו את

אלא, מרענא שטרא אפומיה. ואחייב את שכנגדו שבועה⁽⁸⁶⁾.

מעשה בהחיא איתתא, דאיחייבא שבועה בבית דינא דרב כיבי בר אביי.

אמר להו ההוא בעל דינא: תיתי ותישתבע במתא⁽⁸⁷⁾, אפשר דמיכספא ומודיא. תבא להשבע בעירי, כדי שאולי תתבייש ולא תישבע לשקר.

אמרה להו: כתבו לי זכוותא, דכי משתבענא יהבי לי. כתבו לי פסק דין כאילו כבר נשבעתי, והניחוחו ביד שלי, ואחר כך אלך להשבע בעירו של התובע⁽⁸⁸⁾.

אמר להו רב כיבי בר אביי: כתבו לה⁽⁸⁹⁾.

אמר רב פפי לרב כיבי: וכי משום דאתיתו

מלוה".

ועיין בשו"ע (חו"מ סי' פז' סע' כג' בהגה) שפסק בשם הב"י – שיכול התובע לכוף את הנתבע להשבע בעירו היכא שיש סכרא שיתבייש להשבע שם לשקר. יעוי"ש.

88. הקשו התוספות – מדוע שלא יכתבו לה – "אם תשבע פלונית תיפטר", ואז לא הוי "מיחזי כשיקרא"?

ותירצו – שכתבו לה בלשון זו, כדי שלא להצריכה עדים היום ולמחר.

ובאר השיטה מקובצת – אילולי שהיו כותבים לה פסק דין, היה התובע יכול לחזור ולתובעה בבית דין אחר פעם נוספת, ולהצריכה להביא שוב את כל עידיה, אך כעת שכבר פסקו את הדין אינו יכול לתובעה שנית.

89. רק לכתוב את הפסק דין היה שייך קודם שנשבע, אבל לחותמו ודאי שלא חתמוהו עד

וכתב – ודאי לענין הוצאת ממן לא אזלינן אחר אומד דעת הדיין, ורק לאורועי שטרא מועיל אומדן דעתו, ברם – באומדנא כללית שאינה תלויה בדעת הדיין דוקא, כגון זו הנזכרת לקמן (פה' ע"ב) "דידעינן ביה דלא אמיד", בזה מהני אפילו להוציא ממן

86. כך פרשו התוספות, אך הראב"ד כתב – מרענא שטרא אפומיה, ולא מקרע קרעינן, ולא מיגבא גבינן ביה, עד שיתברר הדבר.

87. יש הגורסים – "במתין. כלומר "בעירנו". ומדובר שהיו שניהם מאותה העיר, ודוקא משום כך היה בידו לכופה להשבע בעירו אבל בעלמא – "הלך אחר הנתבע", ואין ביד התובע לכוף את הנתבע להשבע בעירו. וכן כתב הרא"ש.

אך הרמב"ן כתב, אע"פ שבעלמא "הלך אחר הנתבע", המלוה ולוה יכול המלוה לכוף את הלוה להשבע לו בעירו, כיון ש"עבד לוה לאיש